

Elektrik Tesislerinin Proje ve Onay İşlemlerindeki Aksamlar İstihdam ve Üretim Kaybına Yol Açabilir...

PROJE ONAY VE KABUL İŞLEMLERİ İÇİN ÖNLEM ALINMALI

Şubemiz, özel kuruluşlara yetki veren yönetmelik maddelerinin yürütmesinin durdurulmasının ardından TEDAŞ tarafından yürütülen elektrik tesislerinde proje onay ve kabul işlemlerinde yaşanan aksamlara dikkat çekti. Aksamalar nedeniyle sanayi kuruluşları başta olmak üzere ticarethaneler ve konutların enerji taleplerinin karşılanmasında yaşanacak olası gecikmelerin istihdam ve üretim kaybına neden olabileceğine vurgu yapılan basın toplantısında, alınması gereken önlemler dile getirildi.

Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mahir Ulutaş ve Yazmanı Murat Kocaman'ın katılımıyla gerçekleştirilen 22 Şubat 2016 tarihinde düzenlenen basın toplantısında EMO'nun konuya ilişkin görüşleri kamuoyuyla paylaşıldı. Mahir Ulutaş tarafından okunan açıklamada, EMO tarafından açılan dava sonucunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayımlanan Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği'nin mühendislerin proje uzmanlık eğitimi ve sertifikası (PUS) almalarını zorunlu hale getiren ve özel kuruluşlara proje onay ve kabul yetkisi veren maddelerin yürütmesinin durdurulduğu hatırlatıldı. Danıştay 10. Dairesi'nin kararı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın yetkisiz bir şekilde, mühendislerin sertifika almadan hizmet üretmesini engelleme girişimi yargıdan döndüğünün kaydedildiği açıklamada, EMO'nun bugüne kadar ısrarla savunduğu "kamu hizmetlerinin kamu eliyle denetlenmesi" ilkesi-

nin mahkeme kararına yansıdığı ifade edildi.

Özel dağıtım şirketleri ve organize sanayi bölgelerinin (OSB) proje onay ve kabul işlemlerini yapamayacağına vurgulandığı açıklamada, "Can ve mal güvenliği açısından önem taşıyan proje onay ve kabul işlemlerinde özel kuruluşlara yetki veren düzenlemenin yürütmesini durdurmak suretiyle kamu hizmetlerinin yine kamu tarafından yapılmasına yönelik haklı taleplerimiz yargı kararı ile de doğrulanmıştır" denildi.

"TEDAŞ Güçlendirilmeli"

Kararın ardında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın genelgesiyle ilgili kamu kuruluşlarına daha önceden dağıtım şirketleri ve OSB'lerin yürüttüğü dağıtım şebekelerine ilişkin proje onay, geçici kabul ve tutanak onay işlemlerinin TEDAŞ tarafından yerine getirileceğinin bildirildiğinin hatırlatıldığı açıklamada, TEDAŞ'ın eksikleri ve bu eksiklerin olası sonuçları şöyle anlatıldı:

"Ancak; bugün itibariyle TEDAŞ'ın yapılmasına bakıldığında çoğu dağıtım şirketleri merkezlerinin yer aldığı illerde toplam 21 adet TEDAŞ bölge

koordinatörlüğünün yapılandırılmış olduğu ve bu koordinatörlüklerin az sayıda mühendis kadrosu ile dağıtım şirketlerine ait yatırım projelerinin onayı, geçici ve kesin kabul işlemleri, Genel Müdürlük talimatı ile gelen proje onay ve kabul işlemleri ile birlikte dağıtım şirketlerinin denetimlerini de yapmaya çalıştıkları görülmektedir.

Mevcut yapıya ve görev kapsamına bakıldığında TEDAŞ'ın, daha önceden OSB'ler ve dağıtım şirketleri tarafından yürütülmekte olan proje onay, geçici kabul ve kesin kabul işlemlerini makul süreler içerisinde yürütmeleri mümkün görünmemektedir. Örneğin, 2015 yılı içerisinde İzmir ve Manisa bölgesinde dağıtım şirketi tarafından yaklaşık olarak 1800 adet, OSB'lerde ise yaklaşık olarak 500 adet olmak üzere toplamda 2300 adet üçüncü şahıs projesi onaylanmış, bir o kadar da geçici kabul işlemi gerçekleştirilmiştir. 2015 yılında İzmir'de bulunan TEDAŞ Gediz Bölge Koordinatörlüğü tarafından ise dağıtım şirketince hazırlanan 250'ye yakın yatırım projesi onaylanmış ve bunların geçici/kesin kabul işlemleri yapılmıştır. Proje yapım, onay ve geçici kabul işleri dağı-

tım şirketince yapılmakta olan küçük ek tesisler de bu kapsamda değerlendirildiğinde 2016 yılı içerisinde bu koordinatörlüğün proje onay, geçici ve kesin kabul kapsamında 3500 tesise ait proje onayı ve sonrasında bunların kabulünü içeren bir iş hacmi ortaya çıkmaktadır. Bu verilerden de görüleceği üzere halen yalnızca 9 elektrik mühendisi çalışan koordinatörlükte mevcut kapasitenin çok üzerinde bir iş hacminin oluşacağından bahsetmek mümkündür. Bu durum gerek üçüncü şahıs projelerinin onay ve geçici kabul işlemlerinin, gerekse dağıtım şirketlerinin bu tesisleri abone yaparak bir an önce enerji satış hizmetlerini sunmalarının da gecikmesine neden olacaktır. Bu noktada, asıl sorun yatırımcı açısından ortaya çıkacak olup büyük paralar harcanarak yapılan tesislerin devreye alınması gecikecek ve buna bağlı olarak istihdam ve üretim kaybı oluşacaktır."

"Dağıtım Şirketlerine Düşen Sorumluluklar"

Altyapıları ve şebeke unsurlarının tümü kamuya ait olan tesislerin işletme ve bakımından sorumlu olan dağıtım şirketlerinin kamu adına denetleme yetkisinin olmamasının süreçten tamamen çekilme hakkı vermediğinin vurgulandığı açıklamada, dağıtım şirketine düşen sorumluluklar ise şöyle ifadelerle açıklamada yer buldu:

"Sürecin gerekli aşamalarında bu şirketlerin devrede olmaları ve yapılan projelerin kendileri tarafından

verilen enerji müsaadelerine, seçilen malzemenin tesislerde uyguladıkları malzeme standardizasyonuna ve koruma-kontrol sistemlerine uygunluğunu geçici kabul öncesi denetlemeleri teknik bir zorunluluktur.

Bu amaçla, geçici kabul öncesinde her durumda tesiste yapılması gereken test, ölçü, bağlantı kontrol, sayaç, röle ayar v.b. işlemlerin yapılarak TEDAŞ'a verilmesi gereken 'Geçici Kabule Hazır Tutanağı'nın OSB ve dağıtım şirketlerince sağlanması önemlidir. Böylece dağıtım şirketleri ve OSB'ler işletecekleri tesislere ilişkin olarak kendi uygulamalarını hayata geçirme olanağı bulacak ve daha önemlisi TEDAŞ tarafından yapılacak olan onay ve kabul işlemlerine hız kazandırılacaktır."

Acil Önlem Uyarıları

Açıklamada, TEDAŞ'ın yargı kararı ile kendisine iade edilen asli görevini yerine getirebilmesi için alınması gereken acil önlemler ise şöyle sıralandı: "1-TEDAŞ, dağıtım şirketleri ve OSB'ler nezdinde gerekli koordinasyon ve işbirliğini sağlamalıdır.

2-Özelleştirme sürecinde kamu personeli statüleri korunarak diğer kamu kuruluşlarına atanan ve geçmişte TEDAŞ'ta çalışmış olan tecrübeli personelin kalıcı veya geçici görevlendirme ile TEDAŞ koordinatörlük birimlerinde görev almaları sağlanmalıdır.

3-TEDAŞ koordinatörlüklerinin yapısı gözden geçirilerek ihtiyaç olan mühendis, idari ve mali personel, büro,

arşiv vb. ihtiyaçları acilen karşılanmalıdır. Ayrıca hizmetin yaygınlaştırılması için koordinatörlük bulunmayan illerde koordinatörlüklerin kurulması ve kadrolarının oluşturulması ivedilikle sağlanmalıdır.

4-Bu süreç içerisinde can ve mal güvenliği açısından önem arz eden bu hizmetlerin aksatılmaması açısından diğer kamu kuruluşlarından gerekli destek ve yardımların alınması konusunda çalışmalar başlatılmalıdır."

EMO İzmir Şubesi'nin kamusal sorumluluğu gereği, yurttaşların enerjiye kaliteli ve kesintisiz olarak ulaşabilmesinin ön koşulu olan denetim hizmetlerinin kamu tarafından yerine getirilebilmesinin önündeki sorunların çözümünün belirli aşamalarında görev üstlenmeye hazır olduğunun ifade edildiği açıklamada, şöyle tamamlandı: **"Sonuç olarak bugün gelinen noktada süreç; Odamızın defalarca uyarılarına rağmen kamu eliyle yapılması gereken bu hizmetlerin, Bakanlık tarafından kamu kurumu niteliği olmayan özel kuruluşlara yetki devri ile başlamış ve Danıştay'ın almış olduğu yürütmeyi durdurma kararı ile de yasal mecrasına oturmuştur. Bu nedenle Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi olarak kamusal görevimizi yerine getirdiğimize inanıyor ve bundan sonra görev alanımız kapsamında yer alan uygulamaların kamu yararı ve mesleğin teknik gerekleri ekseninde yürütülmesinin takipçisi olacağımızı bir kere daha ifade ediyoruz."**

Hüseyin Gülcan'ı Unutmadık...

Şubemiz 23. ve 25. Dönem Yönetim Kurulu Yedek Üyesi, 2000-2002 yılları arasında Örgütlenme Sekreterliği görevinde bulunan, dostumuz, arkadaşımız, meslektaşımız Elektrik Mühendisi HÜSEYİN GÜLCAN'ı aramızdan ayrılışının beşinci yılında saygıyla anıyoruz.

